

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 11. kolovoz 2026.

Analiza odluke

SAWAL d.o.o. protiv Hrvatske
(zahtjev br. 23330/21)

čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

Europski sud neće ulaziti u ispitivanje osnovanosti prigovora o nerazmjernom zadiranju u pravo vlasništva ako podnositelj prethodno nije iskoristio domaće pravno sredstvo koje je bilo sposobno omogućiti ispitivanje upravo tog prigovora

Sama sumnja u uspjeh građanske tužbe nije dostatna za oslobođenje od obveze iscrpljenja domaćih pravnih sredstava kada takvo sredstvo nije očito uzaludno, osobito ako su domaći sudovi naznačili da je zahtjev podnositelja po svojoj naravi stvarnopravni zahtjev

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od tri suca, u predmetu podnositelja donio je 2. travnja 2026. odluku kojom je zahtjev podnositelja proglasio nedopuštenim. Predmet se odnosio na oduzimanje vozila u vlasništvu podnositelja u carinskom postupku koji se vodio protiv treće osobe te na pitanje je li podnositelj prije obraćanja Europskom sudu iskoristio domaća pravna sredstva koja su bila sposobna omogućiti ispitivanje njegova prigovora o nerazmjernom zadržavanju vozila.

Društvo podnositelj je slovensko trgovačko društvo koje je 31 vozilo dalo u zakup drugom slovenskom društvu, koje ih je zatim dalo u podzakup hrvatskom trgovačkom društvu A. Nakon provedenog carinskog nadzora nad društvom A., Carinarnica Zagreb utvrdila je da je društvo A povrijedilo carinske propise u vezi s uvozom predmetnih vozila te mu naložila plaćanje carinskog duga. Budući da društvo A. nije platilo utvrđeni dug niti osiguralo njegovo plaćanje, carinsko tijelo je oduzelo vozila radi namirenja carinskog duga. Žalbe društva A. protiv odluka carinskog tijela odbilo je Ministarstvo financija. Prema navodima društva podnositelja, ono nije bilo obaviješteno o carinskom nadzoru, privremenom oduzimanju niti kasnijem oduzimanju vozila, nego je za navedeno saznalo naknadno. Nakon toga se obratilo carinskim tijelima i, postupajući prema njihovim uputama, uplatilo veći dio carinskog duga radi povrata vozila. Međutim, Carinarnica Zagreb odbila je zahtjev društva podnositelja za povrat vozila, smatrajući da je carinski dug već prestao oduzimanjem vozila, pa više nije bilo mjesta obustavi izvršenja zbog naknadnog ispunjenja obveze. Takvo stajalište potvrdilo je Ministarstvo financija. Društvo podnositelj potom je pokrenulo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu, tvrdeći da je savjesni vlasnik vozila, da nije znalo za povredu carinskih propisa društva A. te da nije moglo spriječiti postupanje tog društva. Isticalo je da ne osporava zakonitost odluke o oduzimanju vozila, nego da su domaća tijela, odbijajući prihvatiti uplatu društva podnositelja carinskog duga i vratiti mu vozila, propustila

uspostaviti pravičnu ravnotežu između javnog interesa i vlasničkih prava tog društva. Upravni sud u Zagrebu odbio je tužbu, ocijenivši da se postupak nije odnosio na zakonitost oduzimanja vozila, nego na pitanje je li u okviru carinskog postupka bilo moguće prihvatiti naknadno plaćanje carinskog duga i vratiti vozila društvu podnositelju. Ujedno je istaknuo da samostalni zahtjev za povrat vozila predstavlja stvarnopravni zahtjev koji izlazi izvan okvira upravnog postupka. Takvo stajalište potvrdio je Visoki upravni sud, a Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu društva podnositelja.

Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, društvo podnositelj prigovorilo je da su domaća tijela nerazmjerno zadirala u njegovo pravo na mirno uživanje vlasništva jer su odbila vratiti vozila oduzeta u carinskom postupku protiv treće osobe, iako je ono bilo savjesni vlasnik tih vozila i ponudilo platiti carinski dug radi njihova povrata. Ujedno, na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije društvo podnositelj prigovorilo je da mu nije bilo omogućeno učinkovito sudsko ispitivanje zahtjeva za povrat vozila.

Europski sud prvo je razmatrao formalni prigovor zastupnice da društvo podnositelj prije obraćanja Europskom sudu nije iskoristilo domaća pravna sredstva koja su bila sposobna omogućiti ispitivanje njegova prigovora o nerazmjernom zadržavanju vozila.

Polazeći od načela supsidijarnosti konvencijskog sustava zaštite, Europski sud je ponovio da podnositelji prije obraćanja Sudu moraju iskoristiti pravna sredstva koja su dostupna i dostatna za ispitivanje biti njihovih konvencijskih prigovora. Iako se od podnositelja ne zahtijeva korištenje pravnih sredstava koja su očito nedjelotvorna, sama sumnja u uspjeh određenog pravnog sredstva koje nije očito nedjelotvorno nije dostatna da bi podnositelj bio oslobođen obveze njegova korištenja (*Vučković i drugi protiv Srbije* [VV]¹, br. 17153/11 i dr., stavci 71., 74. i 77., 25. ožujka 2014.).

Primjenjujući navedeno načelo Europski sud je utvrdio da društvo podnositelj u nacionalnom postupku nije osporavalo zakonitost same odluke o oduzimanju vozila, već je, nakon što je saznalo za oduzimanje, nastojalo umanjiti svoj gubitak plaćanjem carinskog duga radi povrata vozila. Međutim, zahtjev za povrat vozila društvo podnositelj podnijelo je nakon što je carinski dug već prestao oduzimanjem vozila, zbog čega se više nije moglo tražiti obustavljanje izvršenja zbog naknadnog ispunjenja obveze. Nadalje, Europski sud je primijetio da je društvo podnositelj pred upravnim sudovima prigovaralo da je odbijanje carinskih tijela da prihvate njegovu naknadnu uplatu i vrate mu vozila, iako zakonito, bilo nerazmjerno. Upravni sudovi nisu ispitali prigovor društva podnositelja kroz test razmjernosti jer su ocijenili da samostalni zahtjev za povrat vozila ima stvarnopravnu narav i da o njemu nije moguće odlučivati u okviru carinskog, odnosno upravnog postupka.

Slijedom toga, za Europski sud nije bilo odlučno je li daljnje zadržavanje vozila bilo razmjerno u smislu članka 1. Protokola br. 1, nego je li društvo podnositelj prije obraćanja Sudu iskoristilo domaći pravni put u kojem se upravo taj prigovor mogao ispitati. Budući da su upravni sudovi zahtjev za povrat vozila ocijenili stvarnopravnim zahtjevom, a građanska tužba protiv države nije bila očito nedjelotvorna, društvo podnositelj bilo je dužno građansko pravnu tužbu prije podnošenja zahtjeva Europskom sudu..

¹ Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).

Prihvaćajući prigovor Zastupnice RH pred tim Sudom, Europski sud je ocijenio da se ne može isključiti da bi građanska tužba protiv države, bilo radi povrata stvari bilo radi naknade ako povrat više nije bio moguć, imala barem određene izgleda za uspjeh. Pritom je osobitu važnost pridodao činjenici da su se i Zastupnica i Upravni sud u Zagrebu pozvali na građanskopravnu narav zahtjeva društva podnositelja, kao i ustavnosudskoj praksi² koja je upućivala na mogućnost da građanski sudovi ispitaju razmjernost odbijanja države da vrati vozila nakon naknadno ponuđenog plaćanja carinskog duga.

Sud stoga nije prihvatio tvrdnju društva podnositelja da bi građanska tužba bila bez izgleda za uspjeh samo zato što su upravni sudovi prethodno utvrdili da su carinska tijela postupala u skladu s domaćim pravom. Naime, predmet upravnog spora bio je ograničen na pitanje je li u okviru carinskog postupka bilo moguće prihvatiti naknadno plaćanje carinskog duga i vratiti vozila, dok bi građanski sudovi mogli ispitati šire pitanje vlasničkog zahtjeva društva podnositelja i razmjernosti daljnjeg zadržavanja vozila.

Slijedom navedenog, ne ulazeći u analizu primjenjivosti članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, Europski sud je prigovor društva podnositelja zbog povrede prava na mirno uživanje vlasništva proglasio nedopuštenim.

U odnosu na prigovor na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, Europski sud je pošao od svojih prethodnih utvrđenja u vezi s člankom 1. Protokola br. 1. Budući da je smatrao da je društvo podnositelj imalo na raspolaganju građansku tužbu kojom je moglo tražiti povrat vozila, odnosno naknadu za njihovo zadržavanje tijekom kojeg postupka bi građanski sudovi mogli ispitati razmjernost postupanja države, Sud je zaključio da društvu podnositelju nije bio uskraćen pristup sudu. Taj je dio zahtjeva stoga proglasio nedopuštenim kao očito neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

²U očitovanju Republike Hrvatske osobito je istaknuta odluka Ustavnog suda br. U-III-36100/2009 od 4. studenoga 2014., na koju se pozvao i Europski sud, kao i odluke br. U-III-195/2006 od 18. lipnja 2008. i U-III-1192/2005 od 25. rujna 2008.